

Arv i internationella situationer

FAKTABLAD

Justitiedepartementet

Juni 2015

Från och med den 17 augusti 2015 gäller nya regler för arv med internationell anknytning. Frågor om arv ska normalt prövas i det land där den avlidne hade hemvist och enligt det landets lag. En person kan dock i ett testamente bestämma att lagen i det land där han eller hon var medborgare ska tillämpas i stället.

EU:s arvsförordning

Allt fler arv har internationell anknytning. Den avlidne kan t.ex. ha varit medborgare i Sverige men ha bott i Frankrike, arvingarna kan finnas i olika länder och egendom, t.ex. fastigheter, som har tillhört den avlidne kan också finnas på flera ställen. Ibland har den internationella anknytningen lett till att samma arv har behövt handläggas i flera länder. Det har i sin tur kunnat medföra att processen blivit dyr eller att oförenliga beslut har meddelats i olika länder. För att underlätta för de anhöriga att lösa alla frågor som gäller arvet i ett och samma land har EU antagit arvsförordningen. Förordningen börjar tillämpas den 17 augusti 2015. Den kommer att tillämpas i alla EU-länder utom Danmark, Storbritannien och Irland.

I arvsförordningen regleras vilket lands domstolar som får besluta i frågor om arvet och vilket lands lag som då ska tillämpas. Dessa regler gäller i Sverige oavsett om den internationella anknytningen finns i förhållande till ett EU-land eller till något annat land. Förordningen reglerar också hur domar om arv och andra arvsavgöranden erkänns och verkställs i ett annat EU-land. Vidare införs ett europeiskt arvsintyg, som underlättar för arvingar och boutredningsmän att styrka sin ställning i andra EU-länder.

I vilket land ska arvet handläggas?

I allmänhet är domstolarna i det land där den avlidne hade hemvist behöriga i frågor som rör arvet, dvs. om den avlidne hade hemvist i Sverige ska arvet prövas här. I vissa fall kan dock domstolarna i det land där den avlidne var medborgare vara behöriga. Det förutsätter att han eller hon i ett testamente har valt att

det landets lag ska tillämpas på arvet. Om den avlidne hade hemvist i ett land som inte tillämpar arvsförordningen kan svenska domstolar ändå vara behöriga att pröva arvet om det finns egendom här som ingår i kvarlåtenskapen.

Behörigheten enligt arvsförordningen omfattar arvet i dess helhet och all den avlidnes egendom ska ingå i prövningen, oavsett i vilket land egendomen finns. I vissa fall kan behörigheten dock vara begränsad till att gälla egendomen i det landet.

Vilket lands lag ska tillämpas?

Normalt ska lagen i det land där den avlidne hade hemvist tillämpas på arvet, dvs. om den avlidne hade hemvist i Sverige ska också svensk lag tillämpas. Om det av samtliga omständigheter framgår att den avlidne vid sin död uppenbart hade närmare anknytning till ett annat land, ska dock lagen i det landet tillämpas i stället.

Genom arvsförordningen införs även en möjlighet för en person att välja vilket lands lag som ska tillämpas på arvet efter honom eller henne. En person kan genom ett särskilt lagvalsförordnande i ett testamente ange att lagen i det land där han eller hon är medborgare vid tidpunkten för sitt val eller vid sin död ska tillämpas på arvet, oavsett om det är ett EU-land eller ett land utanför EU. Det är inte möjligt att välja något annat lands lag än medborgarskapslandets.

När svensk lag ska tillämpas gäller ärvdabalkens regler. Ärvdabalken innehåller bestämmelser bl.a. om vem som ärver, om bröstarvingars laglott och om efterlevande makes rätt. Dessa regler ändras inte genom arvsförordningen.

Det finns ett begränsat utrymme för domstolarna att vägra tillämpa bestämmelser i ett annat lands lag. Möjligheten finns endast i de fall då tillämpningen skulle vara uppenbart oförenlig med grunderna för rättsordningen i det land där arvet handläggs.

Erkännande och verkställighet

Domar om arv som har meddelats i andra EU-länder ska erkännas i Sverige, dvs. godtas här, och svenska domar ska på motsvarande sätt erkännas i andra EU-länder. Erkännande kan vägras endast i vissa särskilda fall, t.ex. om tillräckliga krav på rättssäkerhet inte har upprätthållits i det förfarande som ledde fram till avgörandet.

För att ett utländskt avgörande ska kunna verkställas av Kronofogdemyndigheten i Sverige krävs att det först i ett särskilt domstolsförfarande har förklarats verkställbart här. Ansökan görs till tingsrätten. För avgöranden från andra nordiska länder gäller särskilda bestämmelser. Sådana avgöranden verkställs av Kronofogdemyndigheten på samma sätt som svenska avgöranden, utan att det först behöver förklaras verkställbart.

Europeiskt arvsintyg

Det europeiska arvsintyget underlättar för arvingar och boutredningsmän att styrka sin ställning i andra EU-länder, t.ex. om det behövs för att ta ut pengar från ett bankkonto i ett annat land. Intyget kan då visas upp i stället för exempelvis en bouppteckning eller en skifteshandling. Det är inte obligatoriskt att använda sig av ett europeiskt arvsintyg. Skatteverket utfärdar på ansökan arvsintyg i Sverige. Ansökan är avgiftsbelagd.

Mer information om de nya reglerna

Den som vill veta mer om de nya reglerna kan läsa regeringens proposition *Arv i internationella situationer*, Prop. 2014/15:105. Propositionen finns på regeringens webbplats, www.regeringen.se.

REGERINGSKANSLIET

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Frågor om sakinnehållet besvaras av enheten för familjerätt och allmän förmögenhetsrätt vid Justitiedepartementet, tfn vxl 08-405 10 00. Fler exemplar av faktabladet kan beställas från Justitiedepartementet, tfn 08-405 10 00 eller e-post ju.info.order@regeringskansliet.se. Regeringens webbplats: www.regeringen.se